

Nr 37.

Ankom till riksdagens kansli den 27 april 1940 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag å tilläggsstat II till prisreglerande åtgärder på jordbrukets område.

I en till riksdagen den 5 april 1940 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 209, har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1939/40 å driftbudgeten under nionde huvudtiteln till Prisreglerande åtgärder på jordbrukets område anvisa ett reservationsanslag av 50,000,000 kronor.

Å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1939/40 har riksdagen (prop. nr 66; R. Skr. nr 109) å driftbudgeten under nionde huvudtiteln till prisreglerande åtgärder anvisat ett reservationsanslag av 30,000,000 kronor.

I årets statsverksproposition (nionde huvudtiteln, punkt 110) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Prisreglerande åtgärder på jordbrukets område, för budgetåret 1940/41 beräkna ett reservationsanslag av 60,000,000 kronor.

I skrivelse den 20 mars 1940 har statens livsmedelskommission framlagt vissa förslag rörande regleringsverksamheten på jordbruksområdet under budgetåret 1940/41. Med avseende å behovet av medel till prisreglerande åtgärder under återstoden av innevarande budgetår har kommissionen i nämnda skrivelse anmält, att, enligt inom kommissionen i samråd med Svenska mejeriernas riksförening u. p. a. företagna beräkningar, det nyssnämnda reservationsanslaget av 30 miljoner kronor icke komme att förslå till täckande av de med prisregleringsåtgärderna förenade kostnaderna. Kommissionen har härom i huvudsak anfört följande:

Därest exporten av smör kunde fortgå i ungefär samma omfattning som tidigare, skulle för bestridande av kostnaderna för ifrågavarande prisreglerande åtgärder erfordras ytterligare 32 miljoner kronor. Häri inginge emellertid de medel, som under samma förutsättning skulle komma att åtgå till utbetalande i juli och augusti månader 1940 av prisutjämningsbidrag för de myckenheter mjölk, som beräknats komma att invägas i maj och juni månader. Om man bortsåg från de för dessa månader erforderliga medlen,

vilket kommissionen dock icke ansåge räkenskapsmässigt lämpligt, skulle här ifrågavarande medelsbehov kunna begränsas till cirka 20 miljoner kronor.

Det i händelse av smörexportens upphörande ökade medelsbehovet för jordbruksregleringen hade kommissionen för budgetåret 1939/40 uppskattat till 2.5 miljoner kronor. Härvid hade hänsyn tagits till att kostnaderna för pristillägg för exportsmör samtidigt nedgå. Det totala medelsbehovet för innevarande budgetår för ifrågavarande ändamål kunde således uppskattas till $(32 + 2.5 =) 34.5$ miljoner kronor, eller i runt tal 35 miljoner kronor.

Departementschefen har i ärendet anfört följande:

»Vid anmälan i årets statsverksproposition av förevarande ärende anförde jag, att för det dåvarande icke kunde överblickas, i vilken utsträckning medel för prisreglerande åtgärder behövde tagas i anspråk under budgetåret 1940/41. Jag är ännu icke beredd att avgiva förslag i detta avseende.

Såsom av det tidigare anförda framgår, äro emellertid ytterligare medel erforderliga för prisreglerande åtgärder på jordbrukets område. Livsmedelskommissionen har för detta ändamål begärt 35 miljoner kronor. Mot storleken av detta belopp har jag i och för sig ej någon erinran.

Kommissionen har emellertid vid framläggande av sitt förslag utgått från att de regleringsanordningar, som för närvarande tillämpas, skola gälla i huvudsak oförändrade under återstoden av budgetåret. I nuvarande läge synes det icke uteslutet att vissa omläggningar av mjölkregleringen kunna befinnas nödvändiga. Jag vill erinra om att 1939 års lagtima riksdag på mitt förslag beslöt att av inflytande margarinaccismedel ett belopp av fem miljoner kronor skulle få användas för att bereda behövande familjer tillgång till billigt smör m. m. Beslutet bragtes dock av flera skäl icke i verkställighet. Sådan situationen numera utvecklat sig synas starka skäl tala för att Kungl. Maj:t äger möjlighet att, om så befinnes påkallat, vidtaga åtgärder i angivet syfte. Priserabatteringen torde därvid böra få en väsentligt större omfattning än som tidigare ifrågasatts. Det är emellertid icke möjligt att nu framlägga förslag till grunder för ett sådant system. Till följd härav kan ej heller någon beräkning av kostnaderna för genomförande av en dylik priserabattering nu framläggas. Det synes emellertid erforderligt, att ett belopp av 15 miljoner kronor ställes till Kungl. Maj:ts förfogande för ändamålet.

Tillhoppa skulle följaktligen för prisreglerande åtgärder på jordbrukets område innevarande budgetår erfordras ett ytterligare belopp av 50 miljoner kronor.»

Utskottet.

Kungl. Maj:ts framställning föranleder ingen utskottets erinran. Med anledning av den ifrågasatta priserabatteringen för smör m. m. förutsätter emellertid utskottet, att riksdagen i samband med blivande prövning av förslag om prisreglerande åtgärder på jordbrukets område för nästkommande budgetår sättes i tillfälle att taga ställning till frågan om fettförsörjningens ordnande under samma tid.

Åberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må å tilläggsstat II till riksstaten för budget-
året 1939/40 å driftbudgeten under nionde huvudtiteln till
Prisreglerande åtgärder på jordbrukets område anvisa ett
reservationsanslag av 50,000,000 kronor.

Stockholm den 27 april 1940.

På jordbruksutskottets vägnar:

C. J. JOHANSSON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

från f ö r s t a kammaren: herrar *Tjällgren, Carl Eriksson, Granath, Mannerskantz, Jacob Hansson, von Stockenström, Dahlström** och *Bondeson* samt

från a n d r a kammaren: herrar *Johansson* i Björnlunda, *Gustafson* i Vimmerby, *Andersson* i Tungelsta, *Ericsson* i Sörsjön, *Liedberg, Karlsson* i Munkedal, *Hilding* och *Janson* i Frändesta.

---

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.
